

ÚVOD	11
1 DIDAKTIKA - POJEM, HISTÓRIA, ROZDELENIE, ÚLOHY, PREDMET SKÚMANIA, SYSTÉM	13
1.1 Stručná história didaktiky	14
1.2 Vymedzenie pojmu didaktika. Funkcie didaktiky. Druhy didaktík	17
1.3 Systém didaktiky	20
1.4 Typy vyučovacieho procesu	21
1.4.1 Humanizácia vyučovacieho procesu	23
1.5 Výskum v didaktike	28
Autodidaktický test 1	31
Úlohy a námety na premýšľanie	34
2 CIELE VYUČOVACIEHO PROCESU	35
2.1 Cieľ - vymedzenie pojmu, význam cieľov v didaktike	36
2.2 Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania	38
2.3 Špecifické ciele vyučovacieho procesu	47
2.4 Taxonómie vzdelávacích cieľov	50
2.4.1 Taxonómia cieľov - B. S. Bloom	50
2.4.2 Revidovaná Bloomova taxonómia cieľov	52
2.4.3 Taxonómia cieľov - B. Niemierko	53
2.4.4 Taxonómia cieľov D. B. Kratwohla v afektívnej oblasti	54
2.4.5 Taxonómia cieľov M. Simpsona v psychomotorickej oblasti	57
2.4.6 Taxonómia špecifických cieľov pre všetky oblasti cieľov - J. H. de Block	58
2.5 Postup pri určovaní špecifických cieľov	60
2.6 Žiaci a špecifické ciele vyučovacieho procesu	63
2.7 Zhodnotenie problematiky špecifických cieľov	65
2.8 Kompetencie ako ciele vyučovacieho procesu	67
Autodidaktický test 2	74
Úlohy a námety na premýšľanie	77
3 ŽIACI ZÁKLADNÝCH A STREDNÝCH ŠKÔL	78
3.1 Charakteristika žiakov základných a stredných škôl	79
3.2 Učebné štýly	81
3.3 Typológia (rozdelenie, druhy) učebných štýlov	84
3.3.1 Učebné štýly klasifikované podľa zmyslových preferencií	84
3.3.2 Učebné štýly podľa prevažujúcich druhov inteligencie	90
3.3.3 Učebné štýly podľa D. A. Kolba	95
3.3.4 Povrchový a hlbkový prístup k učeniu	100
3.4 Učebné zručnosti	101
3.4.1 Ako sa učiť z učebnice	103
3.4.2 Ako si zapamätať učivo	105
3.5 Metakognícia, metaučenie, autoregulácia učenia	111
Autodidaktický test 3	117
Úlohy a námety na premýšľanie	120

4	OSOBNOSŤ UČITEĽA	121
	4.1 Vzdelávanie učiteľov.	124
	4.1.1 Súčasný stav pregraduálneho vzdelávania budúcich učiteľov.	124
	4.1.2 Súčasný stav ďalšieho vzdelávania učiteľov.	127
	4.1.3 Nové požiadavky na prácu učiteľov.	129
	4.1.4 Ako ďalej vo vzdelávaní učiteľov.	130
	4.2 Typológia osobností učiteľov, vyučovacie štýly učiteľov.	137
	4.3 Tvorivosť a humanizmus v práci učiteľa.	138
	4.4 Vyhasínanie učiteľov a jeho prevencia.	145
	4.5 Sebareflexia pedagogickej činnosti učiteľa.	146
	4.6 Učiteľovo chápanie výučby.	148
	4.7 Charakteristika dobrého učiteľa.	150
	Autodidaktický test 4.	153
	Úlohy a námety na premýšľanie.	155
5	DIDAKTICKÉ ZÁSADY.	156
	5.1 Zásada vytvorenia optimálnych podmienok pre vyučovací proces.	158
	5.2 Zásada primeranosti a individuálneho prístupu.	159
	5.3 Zásada vedeckosti.	160
	5.4 Zásada spojenia školy so životom, teórie s praxou.	161
	5.5 Zásada názornosti.	162
	5.6 Zásada motivácie, uvedomelosti a aktivity.	163
	5.7 Zásada sústavnosti a postupnosti.	167
	5.8 Zásada trvácnosti a operatívnosti výsledkov vyučovacieho procesu.	167
	Autodidaktický test 5.	169
	Úlohy a námety na premýšľanie.	170
6	UČIVO, KURIKULUM, ŠTANDARDY.	172
	6.1 Teórie výberu učiva.	174
	6.2 Edukačné ideológie ako základ výberu učiva.	177
	6.3 Prvky učiva.	178
	6.4 Predimenzovanosť učiva.	181
	6.5 Základné učivo. Základná štruktúra učiva.	183
	6.6 Učivo a pedagogické dokumenty.	187
	6.7 Učiteľ a učivo.	190
	6.8 Kurikulum.	192
	6.8.1 Súčasný kurikulárne trendy v štátoch EÚ a OECD.	195
	6.9 Kľúčové kompetencie.	199
	6.9.1 Vymedzenie pojmu kompetencia.	199
	6.9.2 Prečo sú kľúčové kompetencie dôležité.	200
	6.9.3 Systémy a štruktúra kľúčových kompetencií v štátoch EÚ a OECD.	202
	6.9.4 Návrh systému kľúčových kompetencií.	210
	6.9.4.1 Informačné kompetencie.	211
	6.9.4.2 Učebné kompetencie.	212
	6.9.4.3 Kognitívne kompetencie.	213
	6.9.4.4 Interpersonálne (sociálne) kompetencie.	216
	6.9.4.5 Komunikačné kompetencie.	216
	6.9.4.6 Personálne kompetencie.	217
	6.10 Európska dimenzia vzdelávania.	218

6.11	Formovanie podnikavosti žiakov a študentov - jeden z hlavných cieľov vzdelávacej politiky EU.	220
6.12	Štandardy.	229
	Autodidaktický test 6.	233
	Úlohy a námety na premýšľanie.	237
7	METÓDY VYUČOVACIEHO PROCESU.	239
7.1	Všeobecnodidaktické metódy.	243
7.1.1	Informačno-receptívna metóda.	243
7.1.2	Reproduktívna metóda.	244
7.1.3	Problémový výklad.	245
7.1.4	Heuristická metóda.	246
7.1.5	Výskumná metóda.	247
7.1.6	Porovnanie všeobecnodidaktických metód výučby.	248
7.2	Metódy konkretizácie všeobecnodidaktických metód vo vyučovacom procese.	249
7.2.1	Metóda výkladu (monológ učiteľa).	252
7.2.2	Metóda demonštrovania a pozorovania.	254
7.2.3	Metóda rozhovoru.	255
7.2.4	Sokratovská metóda.	258
7.2.5	Stratégia učenia a myslenia EUR.	260
7.2.6	Prípadová štúdia.	261
7.2.7	Inscenačná metóda.	267
7.2.8	Metóda riešenia úloh.	267
7.2.8.1	DITOR.	275
7.2.8.2	TRIZ.	276
7.2.8.3	Stratégia podnetných otázok.	278
7.2.8.4	Metóda zoznamu kontrolných otázok.	279
7.2.8.5	IDEALS.	279
7.2.8.6	Najprínosnejšie stratégie pre rozvoj divergentného myslenia.	280
7.2.8.7	Quickstorming.	282
7.2.9	Brainstorming.	282
7.2.10	Metóda PHILLIPS 66.	286
7.2.11	Synektika.	286
7.2.12	Morfologická analýza.	287
	Autodidaktický test 7.	288
	Úlohy a námety na premýšľanie.	291
8	ORGANIZAČNÉ FORMY VYUČOVACIEHO PROCESU.	292
8.1	Vyučovací hodina.	294
8.2	Domáca príprava žiakov na vyučovanie.	297
8.3	Doučovanie žiakov.	299
8.4	Sociálne formy práce žiakov vo vyučovacom procese.	300
8.5	Diferencované vyučovanie.	302
8.6	Exkurzia.	303
8.7	Niektoré netradičné organizačné formy vyučovacieho procesu.	305
	Autodidaktický test 8.	306
	Úlohy a námety na premýšľanie.	308
9	UČEBNÉ POMÔCKY A DIDAKTICKÁ TECHNIKA.	309
9.1	Vymedzenie pojmov.	309

9.2	Funkcie a požiadavky kladené na učebné pomôcky a didaktickú techniku.	314
9.3	Technológia vzdelávania.	316
9.4	Učebnica.	318
9.4.1	Funkcie učebnice.	318
9.4.2	Požiadavky na učebnicu.	319
9.4.3	Štruktúrne zložky a štruktúra učebnice.	323
9.4.4	Hodnotenie učebníc.	325
9.5	Súpravy učebných pomôcok pre žiakov.	329
	Autodidaktický test 9.	334
	Úlohy a námety na premýšľanie.	335
10	SKÚŠANIE A HODNOTENIE ŽIAKOV.	337
10.1	Vymedzenie pojmov, funkcie, metódy a formy.	338
10.2	Nedostatky súčasného spôsobu skúšania a hodnotenia žiakov a možnosti ich odstránenia.	343
10.3	Didaktické testy.	350
10.4	Súčasný trendy v skúšaní a hodnotení žiakov.	361
	Autodidaktický test 10.	366
	Úlohy a námety na premýšľanie.	368
11	NIEKTORÉ MODERNÉ KONCEPCIE VYUČOVACIEHO PROCESU.	370
11.1	Kooperatívne vyučovanie.	370
11.2	Problémové vyučovanie.	374
11.3	Projektové vyučovanie.	378
11.4	Systém dokonalého osvojenia učiva (mastery learning).	384
11.5	Globálna výchova.	388
11.6	Konstruktivizmus.	392
11.7	Autentické vyučovanie.	400
11.8	Modulárno-kreditový systém výučby.	403
11.9	Otvorené, dištančné a pružné vzdelávanie.	406
11.10	Elektronické vzdelávanie (e-learning).	411
11.11	Mozgovokompatibilné učenie.	431
11.11.1	Učenie ako tvorba neurálnych sietí.	433
11.11.2	Modely ľudského mozgu.	435
11.11.3	Okná príležitostí alebo kritické obdobia pre učenie.	437
11.11.4	Základy teórie mozgovokompatibilného učenia.	439
11.11.5	Mozgovokompatibilné učenie v škole.	442
11.11.6	Princípy mozgovokompatibilného učenia.	445
	Autodidaktický test 11.	451
	Úlohy a námety na premýšľanie.	453
12	KVALITA VYUČOVACIEHO PROCESU.	454
12.1	Čo je kvalita. Systém komplexného manažérstva kvality TQM.	455
12.2	Kvalita vzdelávania.	459
12.3	Manažérstvo kvality vyučovacieho procesu.	462
12.4	Metódy manažérstva kvality vyučovacieho procesu.	465
12.4.1	Dotazníková metóda a metóda rozhovoru.	465
12.4.2	Metóda pozorovania.	477
12.4.3	SWOT analýza.	484

Autodidaktický test 12	487
Úlohy a námety na premýšľanie.	489
13 SUMMARY.	491
RIEŠENIE AUTODIDAKTICKÝCH TESTOV.	493
Autodidaktický test 1.	493
Autodidaktický test 2.	496
Autodidaktický test 3.	497
Autodidaktický test 4.	499
Autodidaktický test 5.	501
Autodidaktický test 6.	503
Autodidaktický test 7.	506
Autodidaktický test 8.	508
Autodidaktický test 9.	510
Autodidaktický test 10.	511
Autodidaktický test 11.	512
Autodidaktický test 12.	514
PRÍLOHY.	519
PRÍLOHA A Humanistická koncepcia vyučovania.	521
PRÍLOHA B Tvorivosť v práci učiteľa.	523
PRÍLOHA C Tvorivá klíma na pracovisku.	525
PRÍLOHA D VARK - Dotazník na zistenie učebných štýlov založených na zmyslových preferenciách.	527
PRÍLOHA E MI dotazník na zistenie učebných štýlov podľa prevažujúcich druhov inteligencie.	533
PRÍLOHA F Dotazník učebných štýlov - LSI IIA.	537
PRÍLOHA G Dotazník na zisťovanie povrchového a hĺbkového prístupu k učeniu.	540
PRÍLOHA H Kurikulum vyučovacieho predmetu	542
PRÍLOHA I Aký je váš podnikateľský kvocient - kvíz	553
PRÍLOHA J Dotazník na hodnotenie kvality vyučovacej hodiny predmetu.....žiakmi	556
PRÍLOHA K Dotazník na hodnotenie kvality výučby predmetu.....žiakmi.	557
PRÍLOHA L Dotazník CES na zisťovanie sociálnej klímy triedy na stredných školách	560
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV.	563
MENNÝ REGISTER.	585
VECNÝ REGISTER.	588